№ 148. 1858.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 11 December.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Uitgave van Vrijdag avond 8 ure.

Aankondigingen
VAN HET RIJKSBESTUUR, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

PROVINCIE ZEELAND.

Aanbesteding.

Op donderdag den 23 december 1858, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, en in bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat, in het 11de district, op het raadhuis, te Goes, worden aanbesteed:

Het daarstellen der het- en verdere funderingwerken voor een nieuw huis van arrest en bewaring te Goes, met het leveren van de benoodigde materialen.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het ministerie van justitie, en aan dat van het provinciaal bestuur der provincie Zeeland te Middelburg, alsmede op het raadhuis te Goes, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden, derden en tweeden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn aan het bureau van den hoofd-ingenieur van den waterstaat B. P. G. van Diggelen te Middelburg, en bij den ingenieur J. F. W. Conrad te Goes.

Middelburg den 7 december 1858.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland,
S. VAN HEEMSTRA.

Aanbesteding.

Op vrijdag den 17 december 1858, des voormiddags ten 11 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, en in bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat, in het 11de district, aan het locaal van het provinciaal bestuur te Middelburg, worden aanbesteed:

1. het vernieuwen en herstellen van eenige rijkswerken, enz., behoorende tot de Havendammen en oeververdediging van Neuzen, benevens het leveren en verwerken van 750 last gewone vilvoordsche steen en 900 last bikksteen of puin;

en 2. het met 2420 stuks kanadasche populieren telgen beplanten van een gedeelte der dijken aan het gewezen zijkanaal naar Axel en Hulst, behoorende tot het kanaal van Neuzen; daaronder begrepen de levering en het arbeidsloon met onderhoud der beplanting tot den 1sten april 1860.

Deze aanbestedingen zullen geschieden, bij enkele inschrijving, voor ieder perceel afzonderlijk.

De bestekken liggen ter lezing aan het locaal van het ministerie van binnenlandsche zaken, aan dat van het provinciaal bestuur van Zeeland te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden, derden en tweeden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn aan het bureau van den hoofdingenieur van den waterstaat B. P. G. van Diggelen, te Middelburg, en den ingenieur H. S. J. Rose, te Neuzen.

's Gravenhage, den 18 november 1858.

De minister van binnenlandsche zake,
VAN TETS.

Aanbesteding.

Op vrijdag, den 17 december 1858, des voormiddags ten 11 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, en in bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat, in het 11de district, aan het lokaal van het provinciaal bestuur te Middelburg, worden aanbesteed:

Het doen van eenige buitengewone vernieuwingen en herstellingen aan 'srijks zeeweringen en aan het materialenplein achter de directiekeet te Vlissingen, met bijlevering van alle daartoe vereischte bouwstoffen.

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het ministerie van binnenlandsche zaken, aan dat van het provinciaal bestuur alwaar van Zeeland te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden, derden en tweeden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn aan het bureau van den hoofdingenieur van den waterstaat B. P. G. van Diggelen, te Middelburg, en bij den ingenieur J. Lebret, aldaar.

's Gravenhage, den 17 november 1858.

De minister van binnenlandsche zaken,
VAN TETS.

De burgemeester en wethouders van Veere brengen bij deze ter kennis, dat ingevolge vroegere aankondiging, bij de op heden plaats gehad hebbende uitloting van achterstallige loopende schulden dezer gemeente zijn getrokken de navolgende nommers: 1113, 1452, 1642, 2084, 2129, 2131, 2541, 2779, 3386 en 3707, waarvan het bedrag ter som van f 10, op ieder nommer, tegen intrekking der daarvoor afgegeven bons ten raadhuize kan worden ontvangen.

Veere, den 30 november 1858.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
F. B. FOCK.
De secretaris,
J. P. VAN DEN HEUVEL.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 10 december.

In de zitting van de tweede kamer der staten-generaal van heden is hoofdstuk IX van de staatsbegrooting voor het jaar 1859 (financien) aangenomen, A met algemeene stemmen en B met 60 tegen 1 stem, die van den heer Schimmelpenninck.

De persone van welker teregtstelling wij in ons nommer van 4 dezer melding maakten, is door de regtbank op gisteren schuldig verklaard aan het te vondeling stellen van een kind van beneden de volle 7 jaren, op eene niet eenzame plaats, en veroordeeld tot eene gevangenisstraf van een jaar en f 50 boete, alsmede in de kosten.

In de zelfde teregtzitting is het veertienjarig meisje, dat van onderscheidene feiten beklaagd was, zoo als wij ook reeds mededeelden, schuldig verklaard aan diefstal op den openbaren weg zonder geweld of bedreiging en aan diefstal bij nacht in een bewoond huis, en te dier zake veroordeeld, als hebbende gehandeld met oordeel des onderscheids, tot eene gevangenzetting in een verbeterhuis voor den tijd van vijf jaren en in de kosten, doch van de overige haar te laste gelegde feiten vrijgesproken als niet wettig bewezen.

Bij arrest van den hoogen raad der Nederlanden van den 7 dezer is verworpen het beroep in cassatie, ingesteld door P. Vane te Bruinisse, tegen een arrest van het provinciaal geregtshof in Zeeland van 15 october jl., waarbij zij ter zake van eenvoudigen diefstal is veroordeeld tot eene correctionele gevangenisstraf van 6 maanden.

Jl. dingsdag werd in het gewone schouwburglokaal te Vlissingen eene tooneelvoorstelling gegeven, door de leden van de aldaar gevestigde societeit Ons genoegen, met het doel, om de opbrengst daarvan te doen strekken tot leniging van den nood der armen in die gemeente.

De daartoe uitgekozene stukken „Het kasteel van Tourville of de hollandsche zeelieden in Frankrijk," oorspronkelijk tooneelspel door den heer A. Ruysch, en „ De twee vlakken of het dorp in opschudding," werden door het gezelschap vlug en goed afgespeeld, waardoor de leden den bijval van het publiek mogten verwerven.

De deelname aan deze voorstelling was algemeen; alle plaatsen waren bezet, en het is den uitvoerders zeker zeer aangenaam geweest, hieruit te mogen ontwaren, hoe zeer hunne pogingen op prijs zijn gesteld.

Naar wij vernemen heeft de zuivere opbrengst bedragen de niet onaanzienlijke som van f 92,24.

Sedert ruim veertien dagen was van de aan de Schelde palende gemeente Doel (Belgie) een man vermist. Dezer dagen is op eene zandplaat vóór den nieuw gedijkten Prosperpolder, gemeente Clinge, in de Schelde een lijk ontdekt, terwijl bij nader onderzoek moet zijn gebleken dat dit van dien vermisten persoon was. Een voorloopig onderzoek doet, naar men zegt, vermoeden dat er blijken aanwezig zijn van een gewelddadigen dood. Woensdag zou door den heer kantonregter van Hulst, bijgestaan door een geneesheer, de geregtelijke lijkschouwing ter plaatse geschieden.

Z. M. de koning en Z. K. H. de prins van Oranje arriveerden dingsdag morgen ten half acht ure per extratrein van Rotterdam te Arnhem en begaven zich onmiddellijk naar het Loo.

L'écho universel deelt mede, dat de heer Wendelstadt, directeur van de bank te Darmstadt, te 's Gravenhage is aangekomen en dat dit bezoek in verband staat met den aanleg van spoorwegen hier te lande.

Volgens een dagblad van Berlijn zou de graaf von Königsmark zijn ontslag gevraagd hebben als vertegenwoordiger van Pruissen bij het nederlandsche hof.

Eene te Antwerpen gevestigde maatschappij zal, naar men uit Rusland verneemt, een electro-magnetischen telegraaf aanleggen van eerstgenoemde stad naar Nischnei-Nowgorod.

De Delftsche courant bevat het volgende:

Toen wij mededeelden dat mevr. de wed. Storm in het vaderland was teruggekeerd, verkeerden wij in dwaling. Later bleek dat mevr. Storm niet is teruggekomen, en uit een schrijven van haar, dezer dagen bij hare familiebetrekkingen ontvangen, blijkt dat zij gedurende dezen winter nog te New-York zal verblijven. Zij houdt zich aldaar onledig met het uitgeven van een werk, bevattende eene beschrijving van hare reizen en beschouwingen over de ontwikkeling van industrie, handel en landbouw in Amerika, in verband tot de door haar voorgenomen kolonisatie in Tenessee.

Benoemingen en besluiten.

Benoemd, bij besluit van den 6 dezer, tot ridders der orde van den Nederlandschen leeuw, de heeren H. T. Krabbe, hoofdcommies bij het departement van kolonien, en T. J. Willer, laatstelijk resident van Riouw.

Pensioen verleend, bij besluit van 6 dezer, aan J. L. Margadant, gewezen klerk, met den personeelen titel van commies, ter algemeene landsdrukkerij, ad f 1277 's jaars.

Uit Zr. Ms. dienst ontslagen, bij besluit van 30 november, de 2de luitenant W. de Waal, van het 2de regement infanterie.

Op non-activiteit gesteld, bij besluit van 7 dezer, de kapitein T. G. Schooneveld, van het regement grenadiers en jagers.

Kerk- en schoolnieuws.

De bevestiging van den heer Rienstra, als predikant te Veere, zal op aanstaanden zondag des voormiddags plaats hebben.

— Uit het vroeger medegedeelde twaalftal predikanten, heeft de algemeene kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Rotterdam woensdag avond het volgende zestal van predikanten voorgesteld: de heeren W. P. Scheuer, te Leeuwarden; F. Pasteur, theol. doct. te Leyden; L. W. E. Rauwenhoff, theol. doct. te Dordrecht; J. G. Schuuring, te Hoorn; B. J. Adriani, te Utrecht, en H. E. Berlage, theol. doct. te Zaltbommel.

Afloop verkoopingen en aanbestedingen.

Middelburg 8 december.

Een huis met erf en tuin in de Wagenaarstraat, E no. 113. Verkocht voor f 2060.

Staten-generaal.

De behandeling der onderscheidene hoofdstukken van de staatsbegrooting voor 1859 wordt door de tweede kamer met spoed doorgezet. Woensdag zijn hoofdstukken VI (hervormde eeredienst) en VII (roomsch katholieke eeredienst) respectief met 48 tegen 4, en met 51 tegen 5 stemmen aangenomen, en donderdag is de beraadslaging reeds ten einde gebragt over hoofdstuk VIII (departement van marine) en dit aangenomen met 53 tegen 6 stemmen, na intrekking van art. 41: Bijdrage aan het daar te stellen fonds tot verhooging van het pensioen der militaire officieren bij de zeemagt (die na 1858 zullen gepensioneërd worden) ter zake van het werkelijk verblijf in militaire dienst in 's rijks overzeesche bezittingen, of langer dan zes maanden achtereen tusschen de keerkringen f 5000.

Van dien uitslag per telegraaf onderrigt, hebben wij een en ander dadelijk nog aan onze abonnés medegedeeld, ten deele in de laatste editie van ons vorig nommer en wat het laatste betreft per bulletin.

Bij de dingsdag-voortgezette behandeling van de zevende afdeeling (onderwijs) van hoofdstuk V is nader de hervorming van de Delftsche akademie ter sprake gebragt, zoo mede de algemeene politieke rigting van het tegenwoordige ministerie.

De heer van Hoëvell herinnerde dat hij in de zitting van den vorigen dag had gezegd zijn vertrouwen in het bekomen eener gewenschte hervorming van de Delftsche akademie ook te bouwen op de merkwaardige woorden „gematigd liberaal," door het tegenwoordige ministerie in zijn programma geschreven. Daarop had de minister van kolonien doen opmerken dat, als van het liberaal element de vervulling van die verwachtingen werd tegemoet gezien, de spreker zich zou kunnen bedriegen, daar de zaak ook onder een vorig liberaal ministerie niet is tot stand gebragt. (*) In antwoord op die tegenwerping erkent de heer van Hoevell nu dat het bedoelde gouvernement liberaal mogt genoemd worden met het oog op zijne hoofdbestanddeelen, doch geenszins wat den toenmaligen minister van kolonien betreft, dien spreker noemt een pseudo-liberaal, en van den tegenwoordigen minister Rochussen zegt hij betere verwachting te koesteren.

De heer Thorbecke bragt dit punt mede ter sprake en zeide, alvorens tot een paar opmerkingen aangaande de Delftsche akademie over te gaan, het volgende:

Hetgeen mij gisteren verraste, was dat de minister scheen, met betrekking tot dit, vergeleken met vorige gouvernementen, „gematigd" en „liberaal" te scheiden. Ik ben geen vriend, mijnheer de voorzitter, van dergelijke algemeene benamingen. Eene discussie daarover schijnt mij de zaak doorgaans niet verder te brengen; zij kan evenwel soms noodig zijn om misverstand te keeren.

Toen ik het woord „gematigd liberaal" voor het eerst hoorde, vroeg ik mij zelven, welke beteekenis daaraan te hechten ware. In den mond van een gouvernement, in den mond van dit gouvernement vooral, moet het toch, dacht ik, niet beteekenen, „half en half." Ik herinner mij uit den tijd, toen ik het geluk had student te Leyden te zijn, een jongman te hebben gekend van niet gewone begaafdheid, die zich met ijver op de philosophie toelegde en beweerde Kant te verstaan. Evenwel was hij het met Kant niet geheel eens. Hij noemde zich zelven „een halven Kantiaan," maar zijne medestudenten noemden hem „Kant-manqué." „Liberaal" heeft hier te lande slechts eenen zin, en „gematigd-liberaal" klonk, toen ik het woord voor het eerst hoorde, mij in de ooren, als of men zeide, „gematigd-constitutioneel" of „gematigd-grondwettig." Ik besloot ten laatste; aan den bijnaam niets te hechten, en mij aan het substantief te houden.

Intusschen scheen de minister gisteren juist door dien bijnaam een onderscheid tusschen dit en vorige gouvernementen of een vorig gouvernement te willen aanduiden. Zoo veel ik mij herinner, hebben de vorige gouvernementen, ik spreek van die sedert de herziening der grondwet, den titel van liberaal niet aangenomen. Ik ken onder die gouvernementen er een dat, geloof ik, door anderen liberaal werd genoemd. Er zijn er onder die gouvernementen ook, aan wie die naam, geloof ik, niet werd toegekend. En inderdaad liberaal, een oud, schoon woord, beteekent eene eigenschap, die het, zou ik denken, veiliger is zich te laten toekennen door anderen, dan zich zelven toe te kennen; een oud, schoon woord, mijnheer de voorzitter, waarbij, ik ben er van overtuigd, in ons land bovenal, allen, die het met de grondwet en het algemeen welzijn opregt meenen, zich steeds zullen ontmoeten.

De minister van kolonien heeft vervolgens beweerd dat zijn antwoord aan den heer van Hoevell geene andere strekking had dan deze, dat, zonder iets terug te nemen van die qualificatie, de minister echter in eene qualificatie of de benaming van een ministerie als zoodanig, geen vasten waarborg zag dat aan het verlangen van den heer van Hoëvell zou worden voldaan.

De minister van binnenlandsche zaken van Tets van Goudriaan betuigde in deze discussie geheel te kunnen instemmen met het gevoelen van den heer Thorbecke. Zijn exc. liet daarop volgen: Ik vereenig mij volkomen met den zin, door hem gehecht aan de benaming: gematigd liberaal, voor zoo veel die aan dit kabinet wordt toegekend, en ik geloof de meening van het kabinet volkomen uit te drukken, indien ik zeg, dat dit het gevoelen van al zijne leden is. Evenzeer ben ik met den geachten spreker van oordeel, dat een kabinet goed doet, zich zelf de benaming: liberaal niet toe te kennen. Ik geloof dat het zich evenmin liberaal als vaderlandlievend moet noemen. Maar ik meen, dat dit kabinet zich zelf de benaming: gematigd liberaal niet toegekend heeft. Die woorden werden, zoo ik mij niet bedrieg, slechts eenmaal door ons gebezigd, en dat wel in de rede, welke bij ons eerste optreden in deze kamer gehouden werd door mijn geachten ambtgenoot voor de kolonien. Zij kwamen daarin voor, niet als eene benaming, die wij ons zelven gaven, maar als eene uitdrukking, gebezigd in een brief, gerigt aan den koning, in een brief, die krachtens magtiging van Z. M. gedeeltelijk aan deze kamer is medegedeeld.

Daarop liet de heer van Hall zich volgender wijze uit:

Het was mij hoogst aangenaam den heer Thorbecke te hooren zeggen, en ik zeg het hem na, dat in ons vaderland, waar er sprake is van liberalisme, hij gelooft, dat allen, zonder onderscheid, zich in die rigting bewegen; maar ik verschil eenigermate van hetgeen die geachte spreker bij die gelegenheid heeft gezegd, en ik heb dien ten gevolge niet wel begrepen wat de minister van binnenlandsche zaken daarop heeft geantwoord.

De geachte spreker heeft gezegd: „ik heb de uitdrukking van gematigd liberaal nimmer begrepen", en hij heeft ons verder met zijne gewone scherpzinnigheid herinnerd aan hetgeen hij uit het aandenken aan vroegere jaren van de akademie had medegebragt; hij heeft ons verhaald van een Kantiaan manqué, en hij heeft gezegd: „gematigd liberaal staat bijna gelijk met het zeggen: gematigd constitutioneel of Kantiaan manqué.

Zou er echter niet eenig verschil tusschen zijn? Wanneer wij spreken van Kantianisme, dan spreken wij van eene wetenschap; wanneer wij spreken van constitutie, dan spreken wij van eene wet; men kan dus niet zijn half constitutioneel, men kan niet zijn een halve Kantiaan. Maar wanneer wij het woord liberaal gebruiken, spreken wij van eene neiging van den geest, van het gevoel; en op dien weg kan de een wat verder gaan dan de ander. Het is in dien zin, dat ik voor mij altijd (hier in deze kamer of elders) gezegd heb te behooren, of ten minste te wenschen te behooren tot de gematigd liberalen. En ofschoon ik het met den geachten spreker uit Deventer volkomen eens ben, dat men zich zelven niet moet toekennen den naam van liberaal en niet moet handelen als of men alleen het monopolie van liberalisme in handen heeft, zoo geloof ik toch dat men wel mag zeggen, dat men gematigd liberaal is, omdat men daardoor eene tempering brengt in een woord, waarvan de beteekenis door velen of te ver wordt uitgestrekt of verkeerd wordt opgevat. En nu heb ik den minister hooren zeggen, dat hij volkomen instemde met den geachten afgevaardigde uit Deventer. Als hij dat doet, dan verwerpt hij ook het denkbeeld van gematigd liberalisme. Hij heeft ons, om zich daaromtrent gelijk te blijven, gezegd, dat dit woord niet voorkomt in het programma van dit ministerie; maar bij de optreding van dit ministerie is dan toch voorgelezen een brief, aan den koning gerigt, welke de voorwaarden behelsde waarop de koning dit ministerie had zamengesteld; en in dien brief staat met zoo vele woorden: „dat men zal verlangen eene eerlijke, ruime uitvoering der grondwet." Dit verlangen wij allen van de regering. Vervolgens: „dat er niet op het uitsluitend belang van eenige partij, maar alleen op 's lands belang moet worden gelet." Dit wenschen ook wij allen, wanneer wij hier uitsluitend over 's lands belangen spreken.... Eindelijk: „dat de koning dit ministerie wenschte, omdat hij verlangde dat er een gematigd liberaal ministerie zou optreden."

Dat is dus, indien ik het zoo zeggen mag, niet alleen de naam dien de vorst aan zijn ministerie heeft gegeven, niet alleen het politieke begrip dat de ministers zelven hebben gehad, maar dat is ook het begrip dat hen heeft bewogen, hier voor te lezen dien brief, die de uiteenzetting hunner beginselen behelsde, en het is daardoor geweest dat ik en andere leden, die in mijne gevoelens daaromtrent deelen, over het hoofd hebben gezien eene enkele phrase in dat programma, die welligt anders zou hebben kunnen zijn geredigeerd.

Nadat de voorzitter het noodig had geoordeeld te herinneren dat men buiten de orde ging, heeft de minister van binnenlandsche zaken den heer van Hall beantwoord en ten sterkste ontkend dat hij het woord gematigd zou verworpen en dus alleen het woord liberaal overgehouden hebben. De minister zegt de uitdrukking „gematigd liberaal" te hebben gebezigd even als de heer Thorecke, volgens wiens meening men ze behoorde op te vatten als „gematigd constitutionneel," en het is juist met dezen, aan die uitdrukking toegekenden zin, dat de minister zich heeft vereenigd.

In antwoord op den heer van Hall heeft de heer Thorbecke herinnerd dat die spreker zeide steeds gewenscht te hebben voor liberaal te worden gehouden. Dat is hem ook dikwerf zoo voorgekomen. Of het den heer van Hall gelukt zij, is eene andere vraag. Liberaal, zeide de heer van Hall, is eene stemming of tempering van geest of gevoel, maar in den zin, waarin dat woord door den heer Thorbecke en den minister van binnenlandsche zaken is gebezigd, heeft het eene politieke beteekenis en eene vaste maat van de kracht of eigenschap welke zij daarmede bedoelen, wordt in de grondwet gevonden.

Na herhaalde aanmaningen van den voorzitter om tot het in behandeling zijnde onderwerp terug te keeren, is daarmede dit incident afgeloopen.

Onderscheidene sprekers betoogden voorts de wenschelijkheid om het onderwijs aan de hoogeschool te Leyden in het romeinsch en hedendaagsch regt op te dragen aan twee gewone hoogleeraren. Om daartoe te geraken stelde de heer van der Linden voor art. 88 jaarwedden enz. van hoogleeraren met f 1200 te vermeerderen, welk amendement met 43 tegen 13 stemmen is aangenomen.

De achtste afdeeling (kunsten en wetenschappen) gaf tot geene bijzondere beraadslaging noch wijziging aanleiding, evenmin als de negende afdeeling (armwezen).

De heer van Nispen van Sevenaer releveerde bij de tiende afdeeling (Nederlandsche staatscourant en staatsblad) eene opmerking in het voorloopig verslag, dat sommige leden verlangen dat de redactie der Staatscourant niet te ligtvaardig stukken opnam, die voor deze of gene godsdienstige gezindheid kwetsend zijn. In de memorie van beantwoording wordt daaromtrent gezegd, dat aan de redactie een allezins gepaste omzigtigheid ten aanzien van al wat op staatkundig of kerkelijk gebied aanstoot zou kunnen geven, als regel van gedrag is voorgeschreven. Het is evenwel niet mogelijk, wordt verder gezegd, dat een dagblad, geroepen om een zoo veel mogelijk volledig overzigt van de belangrijke gebeurtenissen te geven, zich altijd onthoude feiten te vermelden of stukken op te nemen die deze of gene kerkelijke gezindte liever met stilzwijgen zou hebben zien voorbij gaan. Maar spreker zegt, dat de bedoeling der aanmerking niet was om feiten ter zijde te stellen, maar wel om niet te ligtvaardig stukken op te nemen, die voor deze of gene godsdienstige gezindheid kwetsend zijn. En nu meent hij dat de berigten of de stukken, in de Staatscourant opgenomen, veelal eene strekking hebben, die niet in overeenstemming is met den regel dien de regering zegt te volgen. Het eenige wat wat hij wenscht is, dat aan dien regel gevolg worde gegeven.

De twaalfde afdeeling (telegrafie) heeft bedenkingen uitgelokt van de heeren van Hoëvell en Thorbecke, wegens het weigeren eener concessie voor den aanleg eener onderzeesche telegrafische verbinding, hetwelk ten gevolge heeft gehad dat een kabel, welke anders ins in de rigting van Nederland zoude zijn gelegd, met het doel van een telegrafisch verband van Engeland met Indië, thans in de rigting van Hannover is daargesteld; en het verleenen eener nieuwe concessie aan de bestaande maatschappij, met uitsluitend voorregt voor den tijd van vijftien jaren.

De minister heeft daarop geantwoord, dat de concessie is geweigerd in het belang eener wenschelijke mededinging: alzoo men vreesde dat de aanvrager de tweede kabel zou verkoopen aan de zelfde maatschappij welke de eerste van hem kocht; dat dergelijke mededinging plaats heeft indien beide de maatschappijen bestaan, maar dat, indien de eene hare concessie aan de andere verkoopt of haar verdrukt, de overblijvende de regeling van het tarief in handen bekomt.

Woensdag voerde bij de behandeling van hoofdstuk VI onder anderen de heer van Eck het woord, die heeft voorop gesteld dat hij altijd van oordeel was dat iedere wet moest worden beoordeeld naar haren inhoud, onverschillig van wie of die afkomstig is, en afgescheiden van sympathie of antipathie jegens den minister. Als hij dus verklaart dat hij zich met dit hoofdstuk niet kan vereenigen, dan is dit niet uit gebrek aan hoogachting of sympathie voor den minister, aan het hoofd van het departement geplaatst. Zijne denkbeelden nopens dit departement zijn bekend; want reeds in het vorig jaar heeft hij die zeer breedvoerig ontwikkeld. Spreker herinnert kortelijk dat hij de noodzakelijkheid van de departementen der eerediensten niet inziet.

De heer van Lynden drong 1. aan op de tegemoetkoming aan de afgescheidene gemeenten, en vroeg 2. of, naar aanleiding der berigten, in de dagbladen opgenomen, werkelijk door de nederlandsche regering stappen zijn gedaan bij het hof van Rome in de zaak van Mortara en zoo ja welke en welk gevolg deze hebben gehad.

De heer van Deinse is voor het behoud van een afzonderlijk departement van eeredienst, omdat veelvuldige aanraking tusschen kerk en staat onvermijdelijk is, en dus in het belang van beiden.

De heeren van Hoëvell en Blaupot ten Cate drongen aan op de regeling der kerkelijke pensioenen, en bespraken voorts de uitvoering door den staat van collatieregten.

De minister voor hervormde eeredienst heeft die sprekers beantwoord door te wijzen op zijne taak. Deze is, zijns inziens, drieledig: 1. moet zij niet alleen strekken tot verzekering van gelijke bescherming aan alle kerkgenootschappen, maar 2. moet de minister er voor waken dat door de kerkgenootschappen de wetten des lands trouw worden nagekomen, en 3. moet hij alles opsporen wat strekken kan om den moreelen invloed der kerkgenootschappen dienstbaar te maken aan de inwendige versterking van den staat en om de andere hoofden der departementen op de resultaten daarvan opmerkzaam te maken.

Ten aanzien der zaak van den israeliet Mortara, zeide de minister dat de regering zich heeft bepaald bij het door onzen gezant te Rome aan de bewindslieden der pausselijke regering kenbaar doen maken van den indruk dien het gebeurde hier heeft te weeg gebragt. Aan dien last is voldaan doch de uitslag nog onbekend.

De vier leden welke zich ten slotte tegen dit hoofdstuk hebben verklaard, zijn de heeren Reinders, van der Veen, van Eck en Hengst.

Bij de behandeling van het VIIde hoofdstuk bespraken de heeren Meeussen en van Nispen van Sevenaer de al of niet geldigheid van het koninklijk besluit van 16 augustus 1824, houdende dat de kerkbesturen en kerkelijke administratien geene beschikkingen kunnen nemen omtrent onderwerpen, waarvan de bezorging hun niet uitdrukkelijk bij de bestaande wetten, reglementen of verordeningen is opgedragen, een onderwerp dat zij behandelden bepaaldelijk met het oog op de voorschriften van die artikelen betreffende het afbreken, houwen of hervormen van kerken, zulks in verband met de toepassing aan die bepaling onlangs gegeven met betrekking tot de aanbesteding van een kerkgebouw te Eindhoven.

De minister voor die eeredienst heeft bij zijn antwoord zich beroepen op onderscheidene arresten van den hoogen raad ten betooge dat het aangehaalde besluit nog kracht van wet hee

Ten slotte ontkende hij dat de strekking van zijn departement zou zijn die van eene „prefecture de police."

Tegen dit hoofdstuk verklaarden zich bij de eindstemming de heeren Westerhoff, Reinders, van der Veen, van Eck en Hengst.

Daarop zijn de algemeene beraadslagingen aangevangen over het VIIIste hoofdstuk (departement van marine). De heeren van Franck en ter Bruggen Hugenholtz traden daarbij in eenige beschouwingen over den staat der marine, in verband met het

---

(*) De minister van kolonien had namelijk in de zitting van maandag, in antwoord op eene klagt van den heer van Hoevell, betrekkelijk gewenschte hervorming der akademie te Delft, gezegd: De afgevaardigde uit Almelo heeft eene oude klagt, eene klagt van vijftien jaren lang, op nieuw ter sprake gebragt; maar heden meent hij, dat de hervorming nabij is. En waarom? Omdat er een ministerie is, dat zich genoemd heeft gematigd liberaal. Wanneer zijne verwachting is gegrond op de gematigdheid, dan hoop ik dat aan zijne verwachting zal worden voldaan. Wanneer zij gegrond is op het liberale, dan had die afgevaardigde geen vijftien jaren lang behoeven te wachten, en had hij zijn verlangen vóór zeven of acht jaren of nog langer bevredigd kunnen zien.

in onze zeemagt aan te brengen herstel en de daaraan te geven opbeuring uit vroeger verval, wordende daarbij door hen in een onderzoek getreden van den toestand der zeil- en stoomoorlogsschepen, de inrigting van het oefenings- en het oost-indisch eskader, de werkzaamheden op de werven, eindelijk van het personeel en den daarbij heerschenden geest.

De heer Stormman, sGravesande gaf zijn leedwezen te kennen omdat de geheimhouding was opgelegd omtrent het medegedeelde in comité-generaal door den minister van oorlog aangaande ons defensiewezen enz., daar hij dien ten gevolge eene grondige behandeling van hoofdstuk VIII en X der staatsbegrooting bemoeijelijkt achtte.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 8 december.

Voorzitter jhr. Paspoort van Grijpskerke.

Afwezig de heer Caland.

De notulen der vorige zitting worden na gedane voorlezing goedgekeurd, en voor kennisgeving aangenomen een schriftelijk berigt van den heer Caland, dat hij door ongesteldheid verhinderd is de zitting bij te wonen.

Overgaande tot de deliberatie bij resumtie op het voorstel der vereenigde commissiën van fabriecage en financien, gedaan bij het door haar uitgebragt rapport in de zitting van den 20 october jl., wordt overgelegd eene missive van het raadslid den heer Caland, waarbij die heer verzoekt alsnog in staat te worden gesteld tot eene wederlegging van de zijns inziens waarschijnlijk eenzijdige nota van aanteekeningen, laatstelijk in deze door de commissie van fabriecage opgemaakt.

De voorzitter wenscht op het oordeel van geen der leden invloed uit te oefenen, doch vermeent in bedenking te moeten geven, waar men zal eindigen, wanneer telkenreize dit onderwerp wordt aangehouden en de vroegere bedenkingen schriftelijk worden wederlegd. Hij voor zich zou dus wenschen ten aanzien van deze missive over te gaan tot de orde van den dag.

Niemand hierop het woord verlangende, wordt daartoe besloten.

Alsnu is aan de orde de conclusie van bovengemeld rapport, strekkende 1. om bij intrekking van het vroeger te dezer zake genomene besluit, te bepalen dat niet zal worden overgegaan tot eene herbesteding van de verbetering der havenwerken enz. in haar geheel; 2. tot het onder eigen beheer uitvoeren van die verbeteringen, en 3. tot het opdragen van een onderzoek ter voorbereiding van een en ander aan burgemeester en wethouders, zoo lang de gemeentebegrooting voor 1859 nog niet is goedgekeurd.

De heer Verbrugge verklaart zich tegen die conclusie van het rapport. Ook na de lezing van de nota van beantwoording door de commissie van fabriecage, is hij geenszins tot eene andere overtuiging gebragt en blijft hij vermeenen dat men een gebrekkig werk zal helpen tot stand brengen, terwijl althans bij eene openbare aanbesteding, de verantwoordelijkheid belangrijk minder wordt.

De heer van Diggelen verklaart dat gevoelen geheel te deelen.

De heer van de Graft motiveert daarentegen zijne goedkeurende stem. Hij kan in geen der bezwaren van den heer Caland deelen en gelooft dat die grondig zijn wederlegd door de commissie van fabriecage. Hij wijst op den toenemenden achteruitgang van het havenkanaal en de hooge noodzakelijkheid om daaraan verbetering te brengen. Het thans vervallene radicale plan van den heer Caland zou ook hem wel eenigzins hebben toegelagchen doch de geldelijke toestand verbiedt zulks volstrekt. Intusschen gelooft hij dat, al wordt het geheel in eigen beheer bewerkt, gevoegelijk eenige onderdeelen in het openbaar kunnen besteed worden.

De heer Lantsheer verklaart zich te vereenigen met het voorstel, uitgebragt door de gecombineerde commissie waarin hij zitting had. Intusschen gelooft hij dat de uitdrukking „in eigen beheer" tot verkeerde opvatting kan aanleiding geven. Het is immers het doel alleen, om niet over te gaan tot eene openbare herbesteding van het werk in zijn geheel, doch ook hij zou zeer gezind zijn om eene openbare besteding te doen plaats hebben van al de daarvoor vatbare onderdeelen.

De heer Bijleveld geeft in overweging om het niet in dier voege in 's raads besluit te formuleren, ten zij men verlangt dat alsdan elke bijzondere aanbesteding aan zijne goedkeuring wordt onderworpen. Hij wenscht de uitvoering op te dragen aan burgemeester en wethouders, met dien kenbaar gemaakten wensch van partieele openbare bestedingen.

Niemand meer het woord verlangende, wordt alsnu de conclusie van het rapport in omvraag gebragt en aangenomen met 12 tegen 3 stemmen. Tegen stemden de heeren Verbrugge, van Diggelen en Damme.

Thans wordt besloten tot het beschikken uit den post voor onvoorziene uitgaven op de gemeentebegrooting voor het loopende dienstjaar van f 1272,93, zijnde het bedrag der kosten gevallen op de eerste aanbesteding van het werk in zijn geheel, welke bij eene herbesteding ook ten laste van den aannemer zouden kunnen gebragt zijn."

Voor kennisgeving worden aangenomen twee missiven van gedeputeerde staten dezer provincie, houdende goedkeuring van het besluit tot wijziging der verordening op de brandweer, en van de gemeente rekening over 1857.

Conform het daartoe overgelegde voorstel worden burgemeester en wethouders gemagtigd tot de verhuring: in het openbaar van de [illegible] aan den Blaauwendijk, een woonhuis in de Vlissingsche straat en een pakhuis met woning aan de Dampoort voor drie jaren; voorts onderhands voor gelijk tijdvak van eenige kleine woningen en pakzolders; en tot het in het openbaar verpachten van 10 perceelen grasetting, benevens het onderhands aanbesteden van het onderhoud van het straatwerk en dat van de wandelwegen enz., beide voor drie jaren aan de tegenwoordige aannemers.

De mededeeling dat de voor eenige dagen gehoudene verkooping van aan de gemeente toebehoorende boomen, heeft opgebragt f [illegible], wordt aangenomen voor kennisgeving.

Bij resumtie beraadslagende op de missive van den gemeenteraad van Haarlem, ten geleide van een afdruk van het door hem aan de staten generaal gerigte adres, betrekkelijk de heffing van den accijns op het geslagt, en welke stukken voor de leden hebben ter visie gelegen, benevens eene memorie ter zelfder zake van mr. J. P. Amersfoordt, wordt overeenkomstig het voorstel besloten dit onderwerp geheel te laten rusten.

Door den heer Sifflé wordt rapport uitgebragt namens de commissie, aan welke is opgedragen het uitbrengen van een regtskundig advies, omtrent het instellen eener regtsvordering door deze gemeente, tegen den heer griffier bij het provinciaal geregtshof in Zeeland, tot afgifte van de helft eener som gevondene geldspecien op aan de gemeente toebehoorenden grond, welke volgens de uitspraak des regters zijn aan te merken als een schat en voor de andere helft reeds zijn afgegeven aan de vinders.

De commissie heeft zich aanvankelijk de vraag gesteld of het der gemeente voldoende behoort te zijn dat de regter haar deze gelden toewijst, ofschoon welligt valt na te gaan dat er andere eigenaars van zijn. Die vraag behoort echter naar hare overtuiging geheel ter zijde gesteld te worden, aangezien geen ander persoon in regten de gelden als zijn eigendom terug vordert.

Ten aanzien der zaak zelve, blijkt dat de griffier bij het provinciaal geregtshof alhier heeft berust in het vonnis, waarbij hij veroordeeld werd tot afgifte van de helft dier gelden aan de vinders.

Wat de eigendom van den grond betreft, blijkt voorts uit eene rekening dezer stad over 1760, dat voor 979 p. vl. 7 schellingen aangekocht is eene hofstede met land, waarvan het besprokene terrein ongetwijfeld deel uitmaakt, terwijl reeds blijkt van openlijke verpachting in 1815, zoo dat het eigendomsregt in ieder geval door ongestoord bezit ter goeder trouw, is verkregen. Een en ander brengt de commissie tot de slotsom dat de gemeente allezins bevoegd is tot het instellen eener regtsvordering.

De heer van Diggelen wenscht de beslissing hieromtrent aan te houden. Hij verlangt deze zaak wel eens in te zien, daar hij ongaarne de gemeente zou wagen aan een mogelijk zeer kostbaar proces, in geval er nog kans bestaat dat de medeeigenaar eener gemeene sloot de helft komt opvorderen van het aandeel, den grondeigenaar toegekend. De heer Rekker en spreker hebben zich echter als raadsleden onttrokken aan de mogelijke behandeling van zoodanige vordering.

De heer Sifflé betoogt het regt der gemeente Middelburg.

De heer Verbrugge acht het mede noodig dat dit punt vooraf nog aan een opzettelijk onderzoek worde onderworpen.

De heer Lantsheer verklaart als lid der commissie te persisteren bij het uitgedrukt gevoelen in het rapport. Hoewel hij zich geenszins zal verklaren tegen aanhouden, moet hij hier opmerken dat, volgens bepaald onderzoek, de gelden aan de zijde van het aan deze gemeente toebehoorende land zijn gevonden. Wat de bewering betreft, dat het in een gemeene sloot zou zijn geweest, gelooft hij daarenboven dat men die bewoording, ook naar eene regtskundige opvatting moet uitleggen niet als *commun* maar als *mitoyen*, namelijk dat beide ter halver sloot eigenaren zijn.

De heer Bijleveld verklaart zich in ieder ander geval bereid om eenig onderwerp aan te houden, doch ten deze kan hij niet begrijpen hoe de discussien op een zoo geheel verkeerd terrein zijn gebragt. Het geldt hier alleen de handhaving van regten der gemeente naar aanleiding van een regterlijk vonnis. Elk uitstel zou welligt eene zwakheid schijnen te verraden, die niet kan of mag bestaan, zoo lang althans slechts van *blooie geruchten* sprake is.

Hierop wordt in omvraag gebragt de vraag om dit onderwerp tot eene volgende zitting aan te houden, welke ontkennend wordt beantwoord door 9 tegen 7 stemmen.

Voor stemden de heeren Snijder, Lantsheer, Rekker, Lambrechtsen, Verbrugge, van Diggelen en Damme.

Na deze beslissing vereenigt de vergadering zich zonder hoofdelijke omvrage met de conclusie van het rapport, zullende op dit besluit door de zorg van burgemeester en wethouders de goedkeuring van gedeputeerde staten worden ingewonnen.

Bij monde van den heer Sifflé wordt alsnog rapport uitgebragt door de commissie in welker handen is gesteld het verzoek der godsdienstige israëlietische schoolcommissie, om bij voortduring onder zekere voorwaarden te worden begunstigd met een subsidie. De conclusie daarvan strekt, zonder eenig oordeel te kunnen vellen over de gemeentefinancien van Leeuwarden of de daar bedoelde school, dat de commissie tot haar leedwezen moet erkennen geenerlei geldige reden te hebben kunnen vinden om af te wijken van de in deze vroeger gevallene beslissing. Dit onderwerp wordt aangehouden tot de volgende zitting.

De heer Bijleveld verwijdert zich.

Terwijl de heeren Lambrechtsen en Fokker met den voorzitter en secretaris het stembureau vormen, wordt thans overgegaan tot de benoeming van de volgende titularissen, die met het einde dezes jaars aan de beurt van aftreding waren, als volgt: tot commissaris van de wisselbank de aftredende heer mr. S. de Wind; tot lid der commissie van toezigt over de geneeskundige school, het aftredend lid dr. J. C. van den Broecke, uit het daartoe voorgedragen dubbeltal der heeren drs. J. C. van den Broecke en M. H. Damme; van die over de bank van leening, het aftredend lid mr. D. A. Berdenis van Berlekom, uit het dubbeltal der heeren mr. D. A, Berdenis van Berlekom en Joh. Luteyn, alle drie met 14 geldige stemmen en 1 blanco biljet; tot leden van het burgerlijk armbestuur, de aftredende leden F. M. Beunke met 11 en J. P. Bourdrez met 13 stemmen, uit de dubbeltallen der heeren F. M. Beunke en L. H. Cadot, benevens J. P. Bourdrez en M. Volkrijk Liebert; tot leden van het bestuur der godshuizen, de aftredende leden jhr. mr. L. W. A. Schuurbeque Boeije, Joh. van der Leyé, en in plaats van den eervol ontslagen heer W. J. Zip, de heer J. P. van Visvliet, respectievelijk met 13, 14 en 11 van de 15 geldige stemmen uit de daartoe voorgedragene dubbeltallen der heeren jhr. mr. L. W. A. Schuurbeque Boeye en mr. C. J. Pické, Joh. van der Leyé en jhr. mr. L. F. van Panhuys, alsmede J. P. van Visvliet en mr. D. A. Berdenis van Berlekom.

De uitvoering hiervan wordt opgedragen aan burgemeester en wethouders, en daarop de openbare zitting gesloten.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 8 december. The Morning post bevat in zijne tweede editie het berigt, dat de heer Horace Rumbald is benoemd tot gezant bij het hof te Peking.

Dit berigt wordt echter tegengesproken, daar men zegt dat de heer Bruce, broeder van lord Elgin, onze vertegenwoordiger in het Hemelsche rijk is en blijft.

— Het te Birmingham gevestigde genootschap van hervormingsgezinden heeft bij eene oproeping van den 3den dezer alle liberalen in dit land uitgenoodigd om zamen te werken tot het verkrijgen van 1. eene ruime uitbreiding van het regt om bij de verkiezing van leden voor het lagerhuis te stemmen; 2. de geheime stemuitbrenging; 3. eene meer gelijkmatige verdeeling des lands in kiesdistricten, waardoor elk deel des lands meer in evenredigheid met zijn aantal inwoners vertegenwoordigd zou worden.

— Volgens een schrijven uit Corfu aan The times, is de heer Gladstone, onze buitengewone commissaris voor de Ionische eilanden, aldaar met veel plegtigheid ontvangen. In eene rede aan den senaat heeft hij verklaard, dat de engelsche regering het beschermheerschap over de Ionische eilanden, overeenkomstig het traktaat, in stand zal houden, dat zij het welzijn der bevolking alsmede hare regten beoogt en die dus zal trachten te bevorderen. De president van den senaat heeft daarop aan den heer Gladstone ondersteuning in zijne taak toegezegd.

Duitschland.

Weenen 7 december. Door Die Presse is eene aanklagt wegens hoon en laster bij het parket ingediend tegen den redacteur van de Wiener Kirchenzeitung. Dewijl de bedoelde redacteur een priester is en derhalve in geval van veroordeeling, luidens de bepalingen van het concordaat, de straf door den gewonen regter niet kan ten uitvoer worden gelegd, trekt deze zaak zeer de belangstelling van velen, dewijl nu zal blijken, in hoe ver een priester, die de wet heeft overtreden, binnen het bereik der strafbepalingen ligt.

Berlijn 7 december. Men verzekert dat de wetgevende kamers opgeroepen zullen worden om den 12den januarij aanstaande te vergaderen. De uiterste termijn van hare bijeenkomst is volgens de grondwet den 15den van die maand.

— Naar men verneemt, heeft de regering op de aan haar ingediende adressen van de israelitische gemeenten, strekkende dat zij zich aan de zaak van Mortara bij de pauselijke regering laten gelegen liggen, geantwoord, dat zij geene aanleiding heeft gevonden, om in deze zaak tot het nemen van diplomatieke maatregelen te besluiten.

— De onderkoning van Egypte heeft openlijk verklaard dat de inschrijving voor de kanalisatie van Suez zonder zijne magtiging door den heer de Lesseps opengesteld is. Dit blijkt uit eene bekendmaking van den pruissischen consul-generaal te Alexandrie van 24 november jl. De onderkoning vreesde, naar het schijnt, geldelijke aansprakelijkheid op zich te laden, indien de heer de Lesseps als zijn gevolmagtigde beschouwd wierd.

Frankrijk.

Parijs 7 december. Z. M. de keizer heeft, kort na zijne aankomst, de door hem bevolen werken aan de Tuilerien in oogenschouw genomen. Het schijnt het voornemen te zijn, om dat paleis, wat den bouwvorm betreft, geheel met het nieuwe Louvre te doen overeenstemmen.

— De heer de Persigny, de trouwe vriend van keizer Napoleon, in de dagen zijner ballingschap en van zijn voorspoed, zal eene reis naar Italie doen. Sommigen schrijven de reis toe aan redenen van gezondheid; anderen daarentegen gelooven, dat zij ondernomen wordt met het doel, om den staat van zaken in Italie te onderzoeken. Volgens de laatste lezing heeft zij dus een geheim staatkundig doel.

Parijs 9 december. In de staatkundige kringen heeft een artikel van Die Postzeitung een zeer ongunstigen indruk gemaakt ten opzigte van de voortduring der vreedzame betrekking met Oostenrijk. Dat orgaan van den minister van binnenlandsche zaken te Weenen, sprekende van den indruk veroorzaakt door de notas van den Moniteur en Le constitutionnel, beschuldigt Frankrijk van onopregtheid en dreigt bij eene aantasting van Oostenrijk, met eene coalitie tusschen de hoven van Weenen, Berlijn en Londen.

Als men in aanmerking neemt aan hoevele aanvallen Oostenrijk bij de fransche pers ten doel stond, kan dit artikel echter geen verwondering baren. Zooveel is zeker dat Oostenrijk, nog meer dan Frankrijk, behoefte heeft aan vrede en wat eene coalitie betreft met Pruissen en Engeland om dat rijk te beschermen, misschien bestaat deze wel in de verbeelding der oostenrijksche diplomatie, doch is zij feitelijk nog niet verwezenlijkt.

— Men zegt thans dat de zaak van den heer de Montalembert den 20 of 26 dezer in hooger beroep zal behandeld worden en verzekert daarbij dat de procureur-generaal Chaix- d'Est-Ange zelfs het woord zal voeren. Dit geeft nog meer kracht aan het gerucht dat het openbaar ministerie de leer zal verdedigen dat het regt van gratie boven dat van appel gaat.

— Te Marseille ontvangene tijdingen uit Konstantinopel van 1 dezer melden dat de gezanten der onderscheidene mogendheden gedurende twee achtereenvolgende dagen zijn vergaderd geweest om te beraadslagen over de crisis, die in de vorstendommen heerscht. Er was bij de diplomatie eene buitengewone drukte. Men geloofde dat de reserve van het aziatisch leger onder de wapens zou geroepen worden. In weerwil dat een gedeelte der leening reeds is ontvangen, zijn de troepen nog niet betaald en ook de bezoldiging der ambtenaren ten achter. Er heeft onbeschrijfelijke woeker plaats met de schuldvorderingen lastens het serail.

— Volgens berigten van den Libanon van 25 november vermeerderden de onlusten aldaar, zoodat men algemeen verlangt naar europesche tusschenkomst.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 10 december.

Tarwe en gerst flaauw.
Raapolie op zes weken *f* 45. Lijnolie op zes weken *f* 31¼.
Koolzaad 72 p. vi.

Oostburg 8 december.

De aanvoer van granen was heden niet zoo groot als vorige week en er bestond weinig kooplust, dan alleen tegen lager prijzen waartoe de meeste houders niet besluiten konden af te geven. Velen hielden de tarwe op f 8, 't geen maar in enkele gevallen werd besteed, gewone tarwe was slechts f 7,90 a f 7,50 waard, terwijl voor blaauwe en geringe f 7,25 a f 7 werd geboden. Rogge nagenoeg niet ter markt en door gebruikers f 5,80 a f 5,50 *naar deugd* betaald. *Gerst in puike soort f 5,40*, meest echter f 5,30 en f 5,20, zomer dito met kleinen aanvoer nagenoeg als voren zijnde f 5 a f 5,20. Haver f 3,50, f 3,75, f 4. Paardeboonen f 7,50, f 7,80. Erwten f 9 tot f 11. De laatste artikelen nagenoeg niet getoond maar ook weinig gevraagd.

Middelburg 9 december.

Onze *aanvoer was heden weder maar klein, vooral uit onze* naburige eilanden, uit Walcheren was er ook minder graan dan vorige week ter veil, naar tarwe bestond weder goede vraag, en beneden vorigen weekprijs kon men maar niet koopen. Jarige zeeuwsche tarwe in puike soort niet ter veil. Puike nieuwe zeeuwsche tarwe f 7,75, f 7,85, enkel f 8 per mud; mindere soorten waren niet dan lager te verkoopen. Puike jarige walchersche tarwe begeerd, bij partij zelf werd die gaarne aan f 9, enkel f 9,25 de mud gekocht. Puike nieuwe walchersche tarwe veel gevraagd, algemeen hield men op f 8,25 en f 8,40, doch laat beurs kocht men puike soort aan f 8, de consumtie echter heeft de prijs van f 8,25 volùit betaald. Puike zeeuwsche rogge f 6,25 a f 6,10 naar deugd. Gerst had weder genegen koopers. Puike winter f 5,25, mindere f 5, dito zomer f 5,10 a f 4,90 naar deugd. Walchersche witteboonen weinig ter markt, aan f 11 hadden die grage koopers, dito bruineboonen f 11,50 a f 11, dito paardeboonen f 8,25 a f 8 de mud. Walchersche groene erwten werden op de kook f 12 a f 11,75 gekocht, voor niet kokende werd f 9 betaald. Koolzaad weinig ter veil en gevraagd *puike soort werd f 14, iets minder* f 13,75 betaald. Raapolie f 45,50. Patentolie f 47,75. Lijnolie f 35 per vat op 6 weken, op contant f 1 per vat lager. Harde lijnkoeken f 12 per 104 stuks.

Middelburg 9 december.

Patentolie f 47¾. Raapolie f 45¼. Lijnolie f 35 per vat op zes weken.

Gemiddelde marktprijzen.

	per ned. mud.		per ned. mud
Tarwe oude	*f* 9,— à *f* 9,25	Bruineboon.	*f* 11,— à *f* 11.50
Dito nieuwe	- 7,75 à - 8,25	Paardeboonen	- 8,— à - 8.25
Rogge oude	- 6,25 à - 6,25	Gr. erwten .	- 9,— à - 12,—
Gerst wint.	- 5,— à - 5,25	Graauwe erwt	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- 5,— à - 5,10	Kool en raapz.	- 13,75 à - 14,—
Haver . . .	- —,— à - —,—	Aardappelen	- 1,40 à - 1,60
Boekweit .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon.	- 10,75 à - 11,—	Versche boter	*f* 1,— à 1,08.

Middelprijzen van bakbare tarwe *f* 8,40 en rogge *f* 6,—

Prijzen van effecten.

Amsterdam 10 december.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½ pct.	64
	dito dito	3 "	—
	dito dito	4 "	60
	Aand. Handelmaatschappij	4½ "	—
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4 "	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 "	106⅜
	dito Hope & co.	4 "	86 1/16
	dito dito 1855, 6de serie . . .	5 "	102⅜
	Certificaten	6 "	—
	Spoorweg (afgefourneerd)		245
	dito (onafgefourneerd)		80
Spanje.	Obligatien	1½ "	30½
	Binnenlandsch	3 "	42⅜
	Coupons bewijzen		—
	Crediet instelling (gefourneerd) . .		—
Grenada.	Obligatien (schoon)		20¼
Oostenrijk.	Obligatien	5 "	78⅛
	Amsterdamsche	5 "	87¼
	Nationale	5 "	78⅝
	1847/1852	2½ "	—
	Bank actien	3 "	1115
Belgie.	bij Rothschild	2½ "	53⅜
Portugal.	Obligatien	3 "	47½
	" nieuwe		45 11/16
Venezuela.	"	4½ "	41
Mexico.	"	3 "	18¾
Illinois.	"	7 "	85

Beurs van Londen, 9 dec. ten 12 ure. Consols 96⅜

Beurs van Weenen, 8 dec. (slotprijzen.) Metalliek 5 pct. 85¼.

Beurs van Parijs, 9 dec. (slotprijzen.) 4½ pct. compt —,— 3 pct. 73,35.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam

Uren van vertrek in DECEMBER.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Zondag	12	's morg.	7 ure.	Dingsdag	14	's morg.	10,30
Woensdag	15	"	7	Donderdag	16	"	11,30
Vrijdag	17	"	8	Zaturdag	18	"	6,30
Zondag	19	"	10	Dingsdag	21	"	9 ure.
Woensdag	22	"	5	Donderdag	23	"	9
Vrijdag	24	"	7	Zaturdag	25	"	10

Advertentien.

Te Aardenburg is op den 7 December 1858 voorspoedig *bevallen van een* ZOON H. A. VAN DEN BROECKE, JANSSEN.

Eenige kennisgeving.

Middelburg, den 8 December 1858.

Heden beviel voorspoedig van een ZOON J. J. TERMIJN, *geliefde Echtgenoot van*

W. G. VAN SWERS,

Eenige kennisgeving. Onderwijzer.

AANBESTEDING VAN BROOD.

Van wege het Bestuur der **Godshuizen** is, even als ten vorigen jare, voor het benoodigde **BROOD** in de Gestichten, gedurende het jaar 1859, eene onderhandsche Inschrijving geopend, volgens de voorwaarden van deelneming, welke van Maandag 13 tot Zaturdag 18 December 1858 des middags 12 ure, in het Gasthuis ter lezing liggen.

AFLOSSING OBLIGATIEN DOMBURGSCHEN STRAATWEG.

De centrale Directie van Walcheren maakt bekend, dat op Donderdag den 23sten December 1858, des middags ten 12 ure, in hare gewone vergaderkamer in de abdij te Middelburg, in het openbaar zullen worden uitgeloot *twee* aandeelen in de negotiatie van den straatweg van *Serooskerke* naar *Domburg*, om te worden afgelost den 1sten Januarij 1859, met bijbetaling der alsdan verschenen renten over het jaar 1858.

Middelburg 9 December 1858.

De centrale Diretie voornoemd,
A. CALAND, President.
J. P. VAN VISVLIET, Griffier.

AFKOOP TOLGELD VLISSINGSCHEN RIJWEG.

Die genegen zijn tot den afkoop van het **TOLGELD** op den **Vlissingschen Rijweg**, voor 1859, kunnen zich daartoe vervoegen aan het Tolhuis bij Middelburg den 13 en 16 December, en bij A. MONJÉ, op den hoek van de Beursstraat te Vlissingen, den 14 en 17 December, telkens van 10 tot 3 ure. Zullende na dien tijd geen afkoop meer worden toegestaan.

BEKENDMAKING.

Die afgemaakt wil zijn aan den **TOL** op den **Noordstraatweg**, kan van heden af tot den laatsten December aanstaande, aan het Kantoor van P. J. ACKERMANS, op den Noordstraatweg, des morgens van 10 tot 12 en des namiddags van 1 tot 4 ure, daarvoor teregt komen.

ZEGT HET VOORT.

AFKOOP TOL OP DEN SEISWEG.

Er bestaat *gelegenheid tot afkoop voor 1859*, van den **TOL** op den **Seisweg**, bij Middelburg, op Donderdag den 16 dezer maand, van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 ure. Adres Heerengracht, M no. 26.

AFKOOP TOL TE GRIJPSKERKE.

Er bestaat gelegenheid tot afkoop voor 1859, van den **TOL** te **Grijpskerke**, van Zaturdag 10 tot den 31 December aanst.; na dien tijd zal er geen afkoop meer worden gedaan. — Adres bij den Tolpachter C. AARNOUTSE te Grijpskerke.

Bij authentieke Acten, is met den 11 September 1858 *gebouden voor ontbonden en vereffend*, de **Vennootschap tot het Brouwen van Bier** onder de Firma van NUYS EN COMPAGNIE, te Middelburg, door de Heeren DIRK DRONKERS en CORNELIS NUYS, wonende aldaar, en eene **nieuwe Vennootschap** tot het zelfde einde en onder de zelfde Firma aangegaan tusschen de Heeren CORNELIS NUYS, Bierbrouwer, en KAREL HENDRIK DRONKERS, Partikulier, te Middelburg woonachtig, die beide voor de Firma zullen onderteekenen; welke Vennootschap is aangegaan voor den tijd van vijf achtereenvolgende jaren, aangevangen den 13 September 1858 en zullende eindigen den 12 September 1863; — bijaldien echter geen der Vennooten, drie maanden vóór dat tijdstip, aan den anderen opzegging der Vennootschap zal hebben gedaan noch zijn verlangen tot ontbinding derzelve zal hebben te kennen gegeven, zal de Vennootschap op den zelfden voet voor één jaar in stand blijven, en vervolgens van jaar tot jaar voorgezet worden, tot zoo lang een der Vennooten aan den anderen, vóór of op den 13 Junij, van zijn voornemen *zal hebben kennis gegeven, om met den daaraanvolgenden* 12 September de Vennootschap te ontbinden.

ZEEUWSCH MILITIEGENOOTSCHAP.

De Directie van het **Zeeuwsch Militiegenootschap**, gevestigd te ZIERIKZEE, maakt bekend, dat van heden af tot den 15 Januarij 1859 bij voormeld Genootschap gelegenheid bestaat tot het bekomen van

PLAATSVERVANGERS
voor Lotelingen van de Ligting 1859.

Inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den ondergeteekende Directeur, alsmede bij de volgende Heeren Agenten,
J. VAN DER BENT, te Zierikzee,
A. M. VAN REUVEN, te Middelburg,
G. BUIZE, te Goes,
A. VAN DAMME JR., te Cortgene,
J. POLDERMAN, te St. Annaland, en
M. C. VAN ELSACKER, te Tholen.

Zierikzee, den 7 December 1858.

De Directie voornoemd,
Namens dezelve,
C. BAL, Directeur.

OPENBARE AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 18 December 1858, des voormiddags ten tien ure, zal, ten Gemeentehuize te 's Heer-Arendskerke in het openbaar worden aanbesteed:

DE OPBOUW van een nieuw SCHOOL-LOKAAL en van eene CONSISTORIE.

De Teekeningen en Bestekken zullen, van af Zaturdag den 4den December 1858, tot Zaturdag den 18den daaraanvolgende, ter lezing liggen in het Gemeentehuis, terwijl *de aanwijzing zal plaats hebben op Vrijdag den 17den December* 1858, des voormiddags ten 10 ure.

VERKOOPING aan de **BANK VAN LEENING** te VLISSINGEN, op Donderdag den 16 December 1858, beginnende ten NEGEN URE, van de openstaande Panden over de maanden Julij, Augustus en September 1857.

Daags te voren, des namiddags van twee tot vier ure, voor een ieder te zien.

OPENBARE VERKOOPING van
OLMEN EN ESSEN BOOMEN,
op den Dijk van Oud-Sint-Joosland, in het **Nieuwland**, Dingsdag den 14 December 1858, des morgens 10 ure.

BOOMEN.
PUBLIEKE VERKOOPING
van zware hoogstammige
OLMEN BOOMEN,
op de Hofstede **Noordholland**, onder CORTGENE, Woensdag 15 December 1858, 's morgens 9½ ure.

J. W. VADER, Not.

De Notaris P. LOEFF zal op Woensdag den 15 December 1858, des voormiddags ten 10½ ure, aan en bij het **Vroon** tusschen de Gemeenten **Zoutelande** en **Westkapelle**, in het openbaar ter verkoop aanbieden:
Eene partij ELZEN HAKHOUT, DUINen PEREDORENS.

De Notaris P. LOEFF zal op Zaturdag den 18 December 1858, des voormiddags ten 10 ure (te beginnen aan het Zand), op den **Straatweg** van **Koudekerke** naar Middelburg, in het openbaar ter verkoop aanbieden:
Het HAKHOUT en eene partij Populieren BOOMEN aan gemelden Weg.

OPENBARE VERKOOPING van eene partij
OLMEN BOOMEN,
Zaturdag 18 December 1858, des voormiddags ten tien ure, in het **Nieuwland**, aan den **Rijweg** naar het **Sloe**, te beginnen aan den Tol.

OPENBARE VERKOOPING op Dingsdag den 21 December 1858, des voormiddags ten tien ure, op de Hofstede **het Hooge Duivenkot**, in de Gemeente Oostkapelle, bewoond door WILLEM SANDERSE, van eene partij droog hard en zacht **VAAHOUT**, **Spaanders**, benevens 2000 drooge **Mutsaards**.

De Notaris P. LOEFF zal op Woensdag den 22 December 1858, des voormiddags ten 10 ure, op de Buitenplaats **Steenhove**, onder Koudekerke, in het openbaar ter verkoop aanbieden:
50 OLMEN en 20 à 25 Populieren BOOMEN, eene partij ***groote*** **MASTBOOMEN,** Populieren **Tronken**, 2 Bunders vijf- en zesjarig Essen, Elzen en Willigen **Hakhout** en 2200 à 2300 drooge **Mutsaard**.

TE KOOP een **HUIS** in de Nieuwstraat. Adres bij MAAS, Metselaar op den Burgt.

TERSTOND
2 à 3 nette GEMEUBELEERDE KAMERS
TE HUUR, waarvan een beneden, Nieuwstraat no. 218.

GESCHIKTE
PLAATSVERVANGERS EN NUMMERVERWISSELAARS
VOOR DE NATIONALE MILITIE,
kunnen van heden af geplaatst worden voor de Ligting van 1859. Adres bij G. B. SCHEFFER, in de Singelstraat te Middelburg.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD eene gebruikte **BRANDKAST**, uit de Fabriek van GIESBERS & Co. Afmetingen en Prijs op te geven aan het Bureau dezer Courant.

MARIMONTSCHE-KOLEN IN LOSSING voor JOHs. VAN DER LEYE, firma BEHEIDT & Co.

IN LOSSING Schipper P. ALDERS, met eerste kwaliteit **Brusselsche MAATKOLEN**, voor rekening van
J. OOST DIEVENSE.

Bij B. STOFKOPER, Gedelegeerde van de Eerste Klasse der Staats-Loterij te **Vlissingen**, is weder getrokken op no. **14602**, een Prijs van **f 1000.**

Eene aankomende **Meid** benoodigd. Adres Burgt, B 10.

Algemeene Repetitie van het **MUZIJK-KORPS** der dienstdoende Schutterij, Maandag 13 December 1858, des avonds ten 7½ ure, op de Bovenzaal der **Societeit de Vergenoeging**; tot welke bijwoning de Contribuerenden aan het Muzijkfonds worden uitgenoodigd.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.